

MALÁ PRÍRUČKA VEĽKÝCH RÁD PRE RODIČOV, ALEBO AKO POMOCŤ SVOJMU DIEŤAŤU PRI VSTUPE DO MATERSKEJ ŠKOLY

Každý začiatok je ťažký

Vstup do materskej školy je prvým krokom do spoločnosti. Táto udalosť môže priniesť problémy ako pre dieťa, tak i pre rodičov. Sú deti, ktoré si v novom prostredí zvykajú ľahšie, tešia sa a s ľahkosťou nadväzujú kontakty s osobami pre ne doposiaľ neznámymi. Iné sa tešia tiež, ale po prvých skúsenostiach odmietajú vstup do kolektívu, potrebujú na adaptáciu viac času.

Sociálne skúsenosti, ktoré dieťa získa v materskej škole, určujú v budúcnosti jeho vzťahy v skupine, majú rozhodujúci podiel na utváranie osobnosti.

Pobyt v materskej škole prináša množstvo zmien : iný režim dňa, prítomnosť veľa ďalších detí, akceptovanie cudzej osoby ako osoby kľúčovej, každý má nárok na všetko rovnakou mierou i na pozornosť učiteľky, niektoré ich prania nie sú hneď a rýchlo splnené alebo nie sú splnené vôbec.

Sú aj také prípady, že si nádejný škôlkár na materskú školu – kolektív a nový denný program nezvykne vôbec. Aj to sa stáva. Ale skutočne len a len výnimočne. Mnohé z takzvaných beznádejných prípadov sú riešiteľné.

Ako môžu pomôcť rodičia doma

Pri vstupe do materskej školy sú na deti prvýkrát kladené viaceré požiadavky naraz. Rodičia svojmu dieťaťu uľahčia vstup tým, že mu umožnia zbierať skúsenosti už predtým a pomôžu mu s požiadavkami vysporiadať sa postupne.

Trénovať odlúčenie

Už pred vstupom do materskej školy by sa malo vedieť dieťa zaobísť krátku dobu bez matky. Príležitostné odlúčenie umožní dieťaťu získať istotu, že mu matka neutečie a že sa vráti. Tieto prvé skúsenosti sa pozitívne prejavujú len a len vtedy, keď sa rodičia vrátia v dohodnutú dobu.

Tiež pre matku môže byť ťažké odlúčiť sa od dieťaťa na pol dňa, alebo dokonca na celý deň a nechať dieťa v starostlivosti „cudzích“ osôb. Dlhé lúčenie matky s dieťaťom je pre obidvoch bolestné a nikomu nepomáha, práve naopak. Dlhé lúčenie dieťa zneisťuje, pretože zvláštne chovanie matky podnecuje a potvrdzuje jeho strach.

Umožniť stretávanie s inými deťmi

Už pred vstupom do materskej školy môžeme deťom sprostredkovať kontakt s deťmi (napr. detské ihrisko), aby sa naučili s nimi vychádzať.

Zoznámenie detí s materskou školou

Rozprávajte deťom o materskej škole. Usilujte sa však byť reálny, čiže žiadne fantázie o tom, aké krásne hračky ich tam čakajú a k tomu ešte dobrí kamaráti. Pri dnešnej domácej výbave detských izieb sa môže stať, že vášmu dieťaťu v materskej škole na prvý pohľad žiadna z hračiek do oka nepadne, a už je tu zbytočné sklamanie. V prípade, že predsa len prejaví záujem o niečo, práve v prvých dňoch sa môže stať, že s hračkou sa bude hrať iné priebojnejšie dieťa, ktoré sa jej len tak ľahko nevzdá. Ku sklamaniu z prvých dojmov pristúpi aj presvedčenie, že mama alebo oco klamú : veď predsa povedali, že ...

Je vhodné vyjsť si na vychádzku k areálu materskej školy. Nezáväzne, len tak cez plot, hádajte spolu s vašim dieťaťom, čo môže byť vo vnútri (opäť reálne), obzrite si dvor, hojdačky, preliezačky...

Brat' ohľad na telesnú záťaž

Začiatok v materskej škole je pre deti telesne náročný. Deti rýchlo vyčerpajú svoje sily, pretože deň v materskej škole je pre ne veľmi únavný. Bezprostredne po návšteve materskej školy dieťa potrebuje čas na odpočinok. Väčšie aktivity, ako veľký nákup, prechádzku po meste, návštevu ihriska a pod., by sme mali odložiť. U detí menej telesne zdatných musíme odhadnúť dĺžku pobytu v škôlke, aby sme nezväčšovali ich záťaženie.

Zabrániť vzniku ďalších záťaží

Pri najmenšom počas prvého kritického obdobia by sme deti nemali zaťažovať ďalšími požiadavkami a veľkými zmenami (napr. sťahovanie, narodenie súrodenca a pod.) V niektorých prípadoch je vhodné vstup do škôlky o niekoľko mesiacov odložiť.

Aké okolnosti v rodinných pomeroch sťažujú vstup do materskej školy

Očakávali by sme, že pre deti, ktoré majú súrodenca, bude vstup do materskej školy ľahší ako u jedináčikov, pretože už majú napr. skúsenosti s tým, že sa musia deliť o osobu, ku ktorej majú citový vzťah. Môže sa stať, že práve opak je pravdou, prečo to majú niektoré deti so súrodencami ťažšie, má niekoľko dôvodov :

problémy pri vstupe do materskej školy sa líšia podľa toho, či je dieťa mladšie alebo staršie medzi súrodencami.

Ak má trojročný nováčik len krátku dobu mladšieho súrodenca, môže sa pri vstupe do škôlky cítiť odstrčený a odložený.

Ak je sám mladší alebo najmladší zo súrodencov, musí sa pravdepodobne po prvýkrát v živote zaobísť bez obvyklej podpory starších súrodencov.

Je tiež možné, že rodičia jedináčikov v snahe nahradiť chýbajúceho súrodenca, sa snažia skôr a intenzívnejšie nadviazať kontakty s ďalšími deťmi. Jedináčikovia tak majú oveľa väčšie skúsenosti s vrstovníkmi ako deti so súrodencami.

Nováčikovia s menšou telesnou odolnosťou pociťujú pri vstupe do materskej školy väčšie záťaženie. Viachodinový pobyt uprostred hlučných a vyvádžajúcich detí je pre ne telesne namáhavý. Takéto deti sa skôr unavia a všetkého majú dosť. V materskej škole je tiež väčšia pravdepodobnosť, že sa menej telesne zdatné dieťa nakazí a ochorie, takže musí byť často doma. Keď deti navštevujú materskú školu nepravidelne, je pre ne oveľa ťažšie dosiahnuť pevné miesto v skupine a udržať si ho.

Rodičia, ktorí okrem najnutnejších vecí (umývanie, obliekanie, jedlo a pod.) venujú svojim deťom málo času (menej než 60 minút denne), im veľmi sťažujú novú situáciu.

Ak rodičia nedajú deťom možnosť samostatne objavovať svoje okolie i keby bolo spojené s určitými rizikami (napr., že dieťa spadne, že sa zašpiní a pod.) nevyvinie sa u detí žiadna dôvera vo vlastné schopnosti. Vstup do škôlky bude pre tieto deti veľmi ťažký. Deti si totiž nevedia predstaviť, že by mali samé obstáť a splniť všetky očakávania a požiadavky v materskej škole.

Napríklad : keď sa pôvodné „nie“ niekedy zmení na „áno“ a niekedy zostane „nie“, dieťa nevie, čo je vlastne povolené a čo nie. Chýba mu jednoznačné pravidlo chovania, preto je už pred vstupom do materskej školy neisté pretože nevie, ako sa má chovať. So vstupom do materskej školy najviac pribúdajú nové pravidlá a neistota dieťaťa ešte stúpa.

Deti, ktoré majú za sebou nejakú negatívnu skúsenosť (napr. rozvod rodičov, dlhodobý pobyt

v nemocnici), majú spravidla väčšie problémy s prispôbením sa materskej škole. Následkom predchádzajúceho zážitku nie sú „zocelené“ a reagujú veľmi citlivo.

Bojazlivé deti väčšinou po vstupe do MŠ zistia, že sa nenaplnili ich najčernejšie obavy a uľaví sa im.

Rodičia, ktorí od začiatku dávajú dieťa do MŠ na celý deň, musia počítať s tým, že sa dieťa bude horšie prispôbovať a bude mať viac problémov. Celodenná návšteva MŠ je pre nováčika podstatne namáhavejšia ako poldenný pobyt.

Návšteva MŠ predstavuje šancu a výzvu zároveň. Deti sa učia pohybovať v skupine, učia sa presadzovať svoje prania a záujmy prijateľným spôsobom. Učia sa byť samostatné a nezávislé a rastie ich sebadôvera a seba vedomie. Učia sa deliť a zachovávať pravidlá skupinového spoluzitia. Spoznávajú, čo to znamená nadväzovať priateľstvá a učia sa znášať sklamanie

Materská škola je zariadenie, ktoré pomáha dopĺňať rodinnú výchovu. Je miestom, kde deti prežívajú väčšinu dňa. Učiteľky materskej školy sa usilujú pomôcť Vášmu dieťaťu prekonať všetky ťažkosti súvisiace so vstupom do materskej školy, pretože pre deti je tento vstup významným medzníkom začlenenia sa do kolektívu rovesníkov samozrejme za Vašej účasti.

Ako prebieha deň v materskej škole.

Život detí v MŠ sa riadi organizáciou dňa, ktorá je prispôbená veku detí a akceptuje psychosomatické potreby detí.

Deň v MŠ po príchode dieťaťa sa začína rannými hrami, ktoré organizuje učiteľka – predkladá a pripravuje pre deti rozmanité činnosti, ktoré pomôžu dieťaťu ráno sa správne naladiť do nového dňa.

Nasleduje cvičenie, ktoré môže mať formu motivovaného cvičenia, alebo je to hudobno-pohybová hra, cieľom je rozohriatie a precvičenie jednotlivých častí tela.

Po hygiene a desiate učiteľka plynule prechádza k organizovanej časti dňa, ktorá má formu spoločných aktivít, počas ktorých si deti osvojujú a plnia úlohy z Programu výchovy a vzdelávania detí v materských školách. Poznatky, ktoré si deti osvojujú úzko nadväzujú na ich aktuálnu vedomostnú úroveň, sú z ich blízkeho okolia a ľahko formulované ich detskému chápaniu fungovania sveta. Výsledky z aktuálnej témy týždňa (zvládnutých úloh) často tvoria výzdobu šatní.

Nasleduje hygiena a pobyt vonku. V rámci pobytu vonku učiteľky dbajú o jeho primeranú dĺžku, nakoľko prispieva k otužovaniu detí a predchádzaniu chorobám. Pobyt vonku má organizovanú časť – vo forme vychádzky a voľnú, podľa poveternostných podmienok a momentálnych záujmov detí. Po návrate do MŠ z pobytu vonku nasleduje hygiena, obed, po ňom opäť hygiena a postupný kľudný prechod na prípravu na odpočinok. Pri odpočinku detí učiteľka využíva čítanie rozprávok, počúvanie MG – CD nahrávok. Po odpočinku, hygiene a olovrante majú deti možnosť zvyšnú časť dňa prežiť v odpoľudňajších záujmových činnostiach, ktoré opäť organizuje učiteľka podľa aktuálnej nálady a záujmov detí.

Každý deň prežitý v MŠ má byť plnohodnotný a zmysluplný, dieťa má domov odchádzať s pocitom spokojnosti a dobre prežitého dňa.

Vy – rodičia môžete jeho zvyšok obohatiť rozhovorom s dieťaťom – čo prežilo v MŠ, zahrať sa s ním, večer mu prečítať časť z jeho obľúbenej knižky.